

Goniec Śląski

CENA PRENUMERATY
na pocztę i u agentów 2 i pół zł. mies.
Każdy czytelnik powinien abonament
z góry płać.

(Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt).

Nie damy ziemi, skąd nasz ród!

Adres Redakcji i Administracji: Katowice, ulica Warszawska 58.
TELEFON: Katowice Nr. 1330. Konto czekowe 301 546.

Reklamy: 0,18 zł. za w. mm.
Ogłoszenia: 0,06 „ za w. mm.
Za nieścisłość telefonicznie podanych o-
głoszeń nie bierzemy odpowiedzialności.

Groźba przesilenia rządowego

Z POWODU STANOWISKA WYZWOLENIA WOBEC PEŁNOMOCNICTW.

Warszawa, 12. 6. (Tel. od wł. koresp.)
Późną nocą skończyły się obrady Wyzwolenia, których rezultaty mogą mieć bardzo daleko idące konsekwencje. Nastroje, jakie panują w klubie, są wysoce opozycyjne. Jeden z posłów wyraził się, że Wyzwolenie odrzuca a limine budżet i pełnomocnictwa i że zakazał pos. Thuguttowi przed jego oświadczeniem w Izbie (które nastąpi dzisiaj) podejmować

jakichkolwiek konferencji z Rządem. Jeden z mężów zaufania p. Grabskiego przybył o godz. 11. do Sejmu i nie został przez pos. Thugutta przyjęty. Czyżby to był początek przesilenia? Nie można tego dzisiaj twierdzić napewno. Sytuacja jednak wskutek stanowiska Wyzwolenia stała się bardzo napięta.

Walka o pełnomocnictwa.

STANOWISKO KLUBÓW SEJMOWYCH.

Warszawa, 11. 6. (Tel. od wł. koresp.)
Przez cały dzień dzisiejszy naradzały się kluby nad stanowiskiem wobec budżetu i pełnomocnictw. Dyskusji przeważnie nie ukończono. Zw. Lud. Nar. zadeklarował już swoje stanowisko przez posła Głabińskiego. P. P. S., iakkolwiek będzie głosowało za budżetem, odmówi swoich głosów pełnomocnictwom. Klub żydowski, który stanowiska, zadeklarowanego przez pos. Reicha, nie sprecyzował, będzie głosował częściowo za budżetem, a w sprawie pełnomocnictw jeszcze się nie wypowiedział. Ch. d. i Ch. n. z pewnymi zastrzeżeniami zawołują budżet i pełnomocnictwa. Ludowcy będą głosowali za budżetem. W dziedzinie pełnomocnictw dyskusji jeszcze nie ukończono. Bardzo silna walka wroć Wyzwolenia, którego obrady przeciągnęły się poza północ. W łonie tego klubu istnieje opozycja przeciw pełnomocnictwom. Do opozycji Rudzińskiego i posłów kresowych dołącza się grupa Dąb-
skiego, zwalczająca Thugutta. N. P. R. zajmie stanowisko wobec pełnomocnictw dopiero po uzgodnieniu poglądów klubu z radą naczelną partii.

DYSKUSJA W SEJMIE.

Warszawa, 12. 6. (Tel. od wł. koresp.)
Sejm przystąpił na wczorajszym posiedzeniu do dyskusji nad expose p. ministra skarbu.

MOWA POS. GLABIŃSKIEGO.

Pierwszy zabrał głos prezes Zw. Lud. Nar. pos. Głabiński, którego półtoragodzinnego przemówienia słuchała cała Izba z ogromną uwagą. Zawieszenie broni między stronnictwami, że wszystko to, co osiągnięto na drodze do sanacji, jest dziełem społeczeństwa i narodu polskiego, bez obcej pomocy. Poprzedni rząd dał realne podstawy dzisiejszej reformie przez wprowadzenie podatku majątkowego, waloryzacji podatków, ulepszenie aparatu fiskalnego i wyznaczenie komisarzy oszczędnościowego. Zawieszenie broni między stronnictwami wzmogło zaufanie społeczeństwa i wiarę we własne siły, co znakomicie pomogło p. Grabskiemu w pierwszych etapach sanacji. — Różnie się od p. ministra skarbu tem, że uważam, iż sanacja dokonana jeszcze nie jest, gdyż wymaga znacznie dłuższego czasu.

Nie osiągnęliśmy jeszcze formalnej równowagi w budżecie, bo mamy deficyt 160 milionów, który pokrywamy, lecz nadzwyczajnymi dochodami. Podstawą równowagi budżetu jest podatek majątkowy, podatek nadzwyczajny, którego zaledwie 110 milionów wpłynęło do skarbu. Minister skarbu obciążył również wydatki preliminarzowe o jakieś 100 milionów.

W ustawie, proponowanej przez komisję, minister skarbu domaga się upoważnień, na ja-

kie w normalnych czasach żaden parlament nie mógłby się zgodzić. Jeżeli obecnie godzimy się na te pełnomocnictwa, to dlatego, że sanacja jest w toku. Sejm i Rząd muszą jednak czuwać nad tem, aby się nie zachwiało zaufanie społeczeństwa. Błędy zaś popełniono i w polityce fiskalnej i w gospodarce i w socjalnej. W polityce fiskalnej zapomina się, że podatki muszą być dokładnie oznaczone i ściągane w terminie i w sposób, dla podatnika najdogodniejszy. Postępowanie naczelnych władz skarbowych zachęca podwładne im organy do nietrzymania się tych zasad. N. p. nie może być kwestionowane, czy zaliczka na podatek majątkowy ma być policzona na pierwszą ratę, czy nie. — Nie godzę się z referentem pos. Zdziechowskim, że w sprawach podatkowych należy postępować brutalnie. Rząd nigdy nie ma prawa postępować brutalnie i wykroczyć poza legalność. Niezgodne z prawem jest również wyznaczenie pewnego kontyngentu dla poboru pewnych podatków. Rząd musi również czuwać nad harmonią obciążenia podatkowego, mianowicie harmonizować podatki państwowe i komunalne. Rząd musi również czuwać nad tem, ażeby zarządy nie przekraczały przyznanych im praw. Obowiązkiem Rządu jest także pomyśleć o reformie systemu podatkowego.

Przechodzę do błędów w polityce gospodarczej. Zwracam uwagę na brak środków obiegowych i brak kredytu. Gdybyśmy już byli po okresie sanacji, moglibyśmy żądać, żeby Bank Polski dawał tyle kredytu, na ile pozwala jego statut, t. j. dziś około ośmiuset kilkudziesięciu milionów złotych. Obecnie jednak Bank nie może się odważyć na takie wyczerpanie zapasu. Co gorsza, nie może się także odważyć jeszcze na znaczne obniżenie stopy procentowej, która wynosi u nas 12 proc. Bank Polski pozwala innym bankom pobierać 24 proc., t. j. sumę niedopuszczalną. Ale i ten kredyt bankowy nie wystarczy i wskutek tego bierze się u nas często 40, a nawet 100 proc. Oczywiście w takich warunkach nie możemy uruchomić budownictwa ani czyścić inwestycji w celu podniesienia przemysłu. Dotychczas nie widzimy na tem polu dostatecznej troskliwości Rządu.

Przechodzę do rolnictwa. Jest u nas ono traktowane wprost jakby nieprzyjaźnie. Stosuje się przepisy i metody z czasów, kiedy waluta nie była jeszcze ustalona. Od czasu stabilizacji pieniądza nie powinien być podtrzymywany system przeróżnych zakazów, opłat, cel wywozowych i t. p. Jeżeli się narzeka, że przemysł nasz jest w trudnych warunkach, to powinno się pamiętać, że, jeżeli nie wytworzymy siły konsumpcyjnej u naszego rolnictwa, to żadna gałąź przemysłu nie będzie mogła prosperować. Tak samo niewiedomo, w jaki sposób Rząd myśli utrzymać czynny bilans handlowy, jeżeli będzie dalej prowadził ten system cel wywozowych i zakazów. Rząd powinien wystąpić przeciw podrobnieniu produktów, nie zaś obniżać dochodów rolników. Rząd

nie prowadzi również polityki popierania stanu średniego, czy chodzi o własność, czy o rzemiosło. Przy okazji pełnomocnictw będziemy mieli sposobność pomówić o tem osobno. Tutaj mogą złożyć krótkie oświadczenie. Jeżeli w tych pełnomocnictwach (czego nie znalazłem) było żądanie nowych podatków lub podwyższenia już istniejących, sprzeciwilibyśmy się temu, uważamy bowiem, że szczególnie w dziedzinie podatków bezpośrednich najważniejsze jest usunięcie nadużyć przez ulepszenie aparatu fiskalnego. Na dziś mamy podatków dosyć. Natomiast damy Rządowi wszelkie ułatwienia, gdzie chodzi o oszczędności, nie tylko więc o szablonowe redukcje, lecz o organizację całej gospodarki państwowej i komunalnej. Nie zgodzimy się na pełnomocnictwa, któreby miały usunąć

Sejm od spraw, jakie on może doskonale załatwić. Stronnictwo moje w żadnej sprawie nie kieruje się względami partyjnymi ani klasowymi, lecz będzie wotowało chętnie wszystko, co jest dla dobra Państwa.

INNE PRZEMÓWIENIA.

Przemówienie pos. Barlickiego (P. P. S.) stało na niskim, wiecowym poziomie. Oświadczył on w imieniu swojego stronnictwa, że nie udzieli ono Rządowi poparcia w pełnomocnictwach. Pos. Reich (koło żydowskie) wywołał różne żale żydowskie, nie określił jednak wyraźnie stanowiska żydów wobec Rządu.

Na tem dyskusję przerwano, odkładając ją do dnia następnego.

Koalicja domaga się od Litwy

NAWIAZANIA STOSUNKÓW Z POLSKĄ.

Kowno, 11. 6. (Pat.) Poselstwo litewskie w Paryżu otrzymało od konferencji ambasadorów notę, wzywającą Litwę do wejścia w stosunki tranzytowe i konsularne z Polską. Rząd litewski wstrzymuje się od wyrażenia swego zdania do czasu otrzymania pełnego tekstu noty. W kołach dobrze poinformowanych twierdzą jednakże, że rząd propozycję rady ambasadorów z pewnością odrzuci.

OPORNE STANOWISKO LITWY.

Kowno, 11. 6. (Pat.) W kołach młodych litewskich uważana jest propozycja polska w sprawie rokowań bezpośrednich między Polską i Litwą w sprawie pielgrzymek jako dążność do uznania przez Litwę status quo w Wilnie, na co Litwa nigdy się nie zgodzi. Z tego względu rząd kowieński odrzuci propozycję polską.

Drobnym rolnikom przyznano ulgi

W PŁACENIU PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Warszawa, 11. 6. (Tel. od wł. koresp.)
Ministerstwo skarbu, wchodząc w położenie drobnych rolników, którzy nie mogą uścić w wyznaczonym terminie podwyższonej pierwszej raty podatku majątkowego, zaleciło Izbie Skarbowej wydanie zarządzeń, aby w wypadkach, gdzie chodzi o mniejsze posiadłości gruntowe do 63 hektarów, udzielano ulg podatkowych zarówno na indywidualne żądania płatników, jak i na wniosek zwierzchności

gminnej. Wstrzymanie kroków egzekucyjnych i odroczenie wpłat będzie mogło nastąpić po otrzymaniu od zarządów gminnych wykazów płatników, którzy nie mogą wnieść w terminie podatku. Odroczenie nie będzie podlegało oprocentowaniu. Jednocześnie wyjaśniono, iż kwoty, pobrane tytułem zaliczki na podatek majątkowy od rolników, którzy podatkowi temu nie będą podlegali, winny być zarachowane na poczet podatku gruntowego.

Kto zwyciężył?

Kryzys w przemyśle nie zażegnany, lecz odroczone.

Robotnicy, kupcy i rolnicy mają zapłacić przemysłowcom przesilenie gospodarcze

Kryzys w przemyśle śląskim i walka z nim związana, zdawałoby się, że dzięki ustępstwu robotników, został zażegnany. Robotnicy zgodzili się na obniżenie zarobków od 11—17 procent przeciętnie. Wyższe obniżenie nastąpi w hutnictwie, niższe w górnictwie. Nie jest obojętnem od kiedy obniżenie zarobków będzie obowiązywało — czy od 1. czerwca, czy lipca, czy wreszcie od sierpnia — jest to jednak kwestja drugorzędna wobec faktu samego, że nastąpiło obniżenie zarobków, że tą drogą zażegnano, a faktycznie tylko odroczone ostateczny konflikt.

Cieżar kryzysu w przemyśle śląskim przerzucono znowu na barki robotników w polskich, a tym rajzem i na barki kupiectwa. Robotnicy dopiero wtedy zgodzili się na obniżenie zarobków, gdy kupcy swoją uchwałą postanowili obniżyć ceny wszystkich towarów o 10%. Ofiarę kryzysu ponoszą zatem te dwa stany: robotnicy i kupcy. W konsekwencji ofiarę podobną poniesie jeszcze inna warstwa — rolnicy. Redukcja płac robotniczych pociągnąć musi za sobą redukcję

cen żywności. Zachowanie się Rządu podczas tego kryzysu jest dowodem takiej polityki, która nie zażegna ani nawet nie załagodzi tarcia między warstwą rolniczą a przemysłem. Robotnik, wskutek obniżenia zarobków, wydatki swoje ograniczy do zakupywania żywności, bo nie będzie mógł zakupić ubrań lub innych produktów przemysłowych. Zatem będzie silniejszy nacisk na obniżenie produktów rolnych, a mniejszy będzie na potaniecie produktów przemysłowych. Łatanie kryzysu w przemyśle obniżeniem zarobków jest więc zwrócone nie tylko przeciwko robotnikom, ale w dalszych następstwach przeciwko rolnictwu. Jeśli przystomimy sobie, że zboże nasze jest tańsze niż za granicą, a mąka droższa niż za granicą, że rolnik jedynie mlekiem prześcignął ceny przedwojenne, a z wszystkimi innymi produktami nie osiągnął równi złota, podczas gdy wszystkie produkty przemysłowe od 2 lat prześcignęły cenę złota — to dopiero zobaczymy, dokąd nas zaprowadzi fatalna polityka obniżenia zarobków.

Największa bieda pojawi się dopiero

Bolszewicy gnębią znowu polskich księży.

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) Czere-
zwyczajka żytomierska dokonała szeregu rewizji i aresztowań pośród zamieszkałych tam Polaków. Dotychczas wiadome są nazwiska

18 aresztowanych osób, ogólnie zaś ich liczbę wynosi podobno około 30. W tej liczbie uwzględnieni zostali: ks. prałat Fedukowicz, ks. Józef Ulanicki i ks. Jan Kotwicki.

Konflikt konstytucyjny we Francji:

TŁO PRZESILENIA.

Depesze podały wczoraj wiadomość o ustąpieniu Prezydenta Republiki.

Konflikt konstytucyjny między kartelem lewicy a głową Państwa jest treścią przesilenia, a źródło jego leży w niebezpiecznej dla interesów kraju ordynacji wyborczej. We Włoszech reforma wyborcza Mussoliniego stworzyła dla rządu silne podstawy parlamentarne, godząc w rozproszkowanie parlamentu, które uniemożliwia stałą większość rządową, a tem samem czyni ten rząd efemerycznym. Ordynacja włoska zapewniła szanse wzmożenia stronnictwom silnym, dzięki czemu powstała większość rządowa, nieznana w innych parlamentach. Ordynacja francuska doprowadziła natomiast do takiego stanu rzeczy, iż większa część miejsc w Izbie Deputowanych uzyskał kartel lewicy, pomimo bezwzględnej większości głosów, jakie w czasie wyborów padły na listę Bloku Narodowego.

W tych warunkach kartel lewicy miał w ręku wszelkie atuty, ażeby wbrew tenorowi konstytucji pozbawić władzy znienawidzonego Prezydenta, po którego stronie stało prawo. Millerand, wybrany na stanowisko w Państwie najwyższe na przeciąg lat siedmiu, mógł w wszelką słuszną cięgnąć opozycję i nie wyciągać konsekwencji z dziwacznej sytuacji, stworzonej przez patologię stronnictw lewicowych. Jeżeli pragnął uchronić przed wstrząśnieniem prawne podstawy państwowości, mocno narażone przez niebawmy konflikt prawa z demagogią partyną, to również nie mógł się nie liczyć z praktyczną stroną zagadnienia, które groziło Francji nieobliczalnymi następstwami. Kartel lewicy, upierając się przy dymisji Milleranda, zaważając bezwzględnie potężną bronią: postanowił (a wszak posiada w Izbie większość) nie uznać żadnego rządu, powołanego przez chaos przewlekłych „interregnów“, walk partyjnych, a może i wojny domowej. Prezydent Millerand ustąpił, a wraz z jego dymisją, wtargnął w konstytucyjne dzieje Francji pierwiastek ujemny, jako zły przykład na przyszłość: sabotaż praw konstytucyjnych, siła przed prawem.

Jak wiadomo, rząd Marshalla był już w zasadzie gabinetem kilkunastowym, który miał na celu umożliwienie Izbie zajęcia stanowiska wobec oredzia Milleranda.

OREDZIE MILLERANDA.

Obrany 695 głosami zgodziłem się wejść do Pałacu Elizejskiego jedynie poto, aby bronić tam polityki postępu społecznego, porządku, pracy i jednoci, oraz podkreślić, że wierzę dotrzymywałem zobowiązań uroczyste przyjętych przed krajem, stwierdzając, iż Francja spragniona pokoju, pracy i zgody wewnętrznej domaga się takiej polityki zagranicznej, która w porozumieniu ze Sprzymierzeńcami zapewniałaby jej bezpieczeństwo, otrzzymanie odszkodowań, stosowanie postanowień Traktatu Wersalskiego, oraz poszanowanie wszystkich aktów dyplomatycznych, które przyczyniły się do ustanowienia nowego porządku w Europie.

Taka polityka zagraniczna odbiła się na

charakterze polityki wewnętrznej, natchnionej doświadczeniami minionej wojny, a opartej na porozumieniu wszystkich Francuzów, poszanowaniu opinii i przekonani, jak największej sprawiedliwości i możliwie dobrej woli w stosunkach społecznych oraz na dążeniu do ochrony kredytu francuskiego przez utrzymanie ścisłej równowagi dochodów i wydatków publicznych.

Idee te, które kierowały moją działalnością, kierować nią będą i nadal.

Postanowienie Konstytucji, że Prezydent Republiki jest odpowiedzialny przed Parlamentem jedynie na wypadek zdrady stanu, dąży w interesie narodowym do stałości i ciągłości polityki. W tym też celu Konstytucja ustanawia siedmioletni okres władzy Prezydenta stojącego poza zmiennymi prądami politycznymi. Spodziewam się, że uszanowanie Konstytucji. Jeżeli ją pominię, jeżeli odtąd postanowienie większości będzie mogło zmusić Prezydenta do ustąpienia ze względów politycznych, Prezydent Republiki będzie już tylko zabawką w rękach stronnictw. Mam nadzieję, że pomożecie mi usunąć tak groźne niebezpieczeństwo.

Odmówiłem wycofania się ze stanowiska, gdyż moim zdaniem nie od Parlamentu, powołanego do ustanowienia praw i czuwania nad ich poszanowaniem, pochodzić może przykład, będący sygnałem do ich pogwałcenia. Izba nie pójdzie śladem złych doradców, dążących w interesach partyjnych do wprowadzenia nowego ustawodawstwa i rozpoczynających działalność aktem rewolucyjnym. Wierny swym tradycjom, Senat pozostanie obrońcą Konstytucji, jakim był zawsze. Kwestia konstytucyjna, mająca tak wielką doniosłość dla przyszłości instytucji republikańskich, nie może być rozwiązana w ukryciu przez decyzje poszczególnych jedn. lub nawet ugrupowań.

Z całym zaufaniem odwołuję się do rozsądku obu Izb, do ich przezorności i do miłości dla Francji i Republiki. Świadomy swoich obowiązków, przysięgam ciążąc na mnie odpowiedzialność. Obecnie nadeszła godzina, by Parlament zastanowił się również nad swą odpowiedzialnością.

DALSZE LOSY PRZESILENIA.

Uczciwe słowa Prezydenta nie trafiły do przekonania Izby Deputowanych, ani Senatu. W Izbie oświadczyło się za Millerandem 214 posłów, a 329 przeciw; w Senacie wypadło głosowanie w stosunku 144 : 154.

Wczoraj (środa) rano Prezydent zgłosił dymisję na ręce przewodniczących obu izb, podając do wiadomości fakt ustąpienia.

Jak donosi „Matin“, Millerand opuścił dzisiaj (czwartek) Pałac Elizejski i zamieszka w swej willi w Wersalu. Wkrótce zaś powróci do dawnych zajęć adwokackich w Pałacu Sprawiedliwości.

Według P. a. t. wybór nowego Prezydenta odbędzie się prawdopodobnie w piątek o godz. 1. w Wersalu. Wobec owacji, jaka lewica urządziła Herriotowi na krytycznym posiedzeniu Izby, jest rzeczą pewną, że ten właśnie maż stanu dojdzie powtórnie do steru władzy po Marshallu. Następcą Milleranda zostanie prawdopodobnie Painleve.

przesilenie konstytucyjne we Francji miało doprowadzić do fundamentalnej zmiany francuskiej polityki zagranicznej. „Westminster Gazette“ spodziewa się, iż prezydentowie francuscy w przyszłości starać się będą o aktywne poparcie pewnej szczególnej partii.

Armja i antysemityzm.

Otrzymałmy długi opis zajścia w pociągu pomiędzy przemyslowcem, żydem a oficerem polskim. Opis zajścia podała już „Gaz. Robotnicza“. Ze względu na brak miejsca nie możemy zamieszczać opisu w całej rozciągłości, wypadek sam jest jednak tak charakterystyczny, że należy mu poświęcić kilka uwag.

Oto w pociągu między Rybnikiem a Katowicami pewien oficer polski nawiązuje rozmowę z kupcem i przemyslowcem wyznania mojżeszowego. Rozmowa toczy się w języku francuskim w formie grzecznej. Oficer i żyd wzajemnie częstują się papierosami. Nagle, na stacji w Ligocie pszczyńskiej oficer zrywa się i chwytając żyda pod gardło usiłuje go wyrzucić z pociągu. Ten sam oficer usiłuje wyrzucić drugiego żyda, towarzysza pierwszego. Dalej, oficer ten „wzywa powstańców, by zabrali żyda“. Obaj napadnięci uchronili się przed dalszym gwałtem przez przebieżenie do innego przedziału. Urzędnicy kolejowi proszeni o pomoc odmówili wszelkiej interwencji. Przypatrywali się nawet, jak ów oficer jednego z żydów rzucił na szyny.

Oto suchy fakt zajścia, którego wiele szczegółów pomineliśmy. Zajściu temu przypatrywali się chrześcijanie, Niemcy i Polacy i mogą służyć jako świadkowie.

Nie mamy potrzeby toczyć walki w obronie żydów. Wypadek powyższy należy jednak jak najostrożniej potępić. Wskoku nie wolno bawić się w politykę, tem mniej z pobudek polityczno-rasowych dopuszczać się czynnego gwałtu, jak to uczynił oficer w mundurze. Wybryki takie i gwałty nie przysporzą ani armii naszej, ani Polsce sławy za granicą, bo takie czyny świadczą o braku kultury, a walki z żydami nie posuną ani o krok naprzód i szkodzą nawet tym, którzy istotnie chcą toczyć walkę z żydami.

Zajście to należy potępić publicznie, zawczasu, zanim prasa nam wroga nie roztrąbi tego jednego wypadku na cały świat jako „pogrom żydów w Polsce“. Za zajście to nie można czynić odpowiedzialnym całego narodu polskiego. Należy on do wybryków, jakich dopuszczają się chorzy ludzie. Wszak nie dawno były oficer zamordował w Tarn. Gorach inżyniera Stańczyka, przed kilku tygodniami pewien oficer, również w mundurze, groził rewolwerem i wypędzeniem z mieszkania pewnemu urzędnikowi policyjnemu w Katowicach. Są to objawy choroby, pochodzącej jeszcze z czasów wojny. Zamordowanie Stańczyka przez byłego oficera świadczy, że tej choroby nie można leczyć degradacją, ludzi takich należy umieścić w domu warjatów jako niebezpiecznych dla otoczenia. Śląskiej władzy wojskowej zwracamy na tę „chorobę“ uwagę, nie tylko dla tego, że jesteśmy na kresach, gdzie od osób wojskowych wymaga się specjalnej dyscypliny osobistej, ale i dla tego, że często otrzymujemy korespondencje z skargami, których nie zamieszczamy, aby w oczach ludności nie poniżać wojskowych, pragnąc utrzymać popularność armji w naszym społeczeństwie.

Drobne wiadomości.

Niektóre prowincjonalne władze i gazety sowieckie wystąpiły z projektem zmiany nazwy niedzieli na słowo „Lenindzień“ na pamiątkę zmarłego przywódcy bolszewizmu. (Tel. wł.)

„Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: W tutejszych kołach finansowych obliczają, że Niemcy stracili na spekulacji frankiem 300 milionów marek złotych. (Pat.)

Izba włoska wyraziła Mussoliniemu votum zaufania 361 głosami na ogólną liczbę 486. (Pat.)

Grecki minister wojny, generał Condylis, ustąpił, oświadczaając w swej prośbie o dymisję, że polityka rządu uprzywilejowała komunizm. (Pat.)

za kilka tygodni, jeśli całe społeczeństwo i to wszystkie jego warstwy nie zainteresują się w dużej mierze sztucznym kryzysem w przemyśle. Wiemy z doświadczenia, że niższa zarobków nie wpływała na obniżenie cen węgla i żelaza. Przemysłowcy śląscy umieli zawsze tak sprawą pokierować, że na redukcji podatku węglowego, a więc kosztem państwa, jak i na redukcji zarobków, kosztem robotników, dobrze zarabiali. Ciężar obniżenia zarobków odbijał się dotąd zwykle na rolnikach. I obecnie należy się z tem liczyć. Zwiększy się zastój w handlu, bo zmniejszy się siła nabywania u robotników i rolników. Będziemy mieli to samo, co podczas inflacji i dewaluacji, że baronowie kopali i hut zarabiali będą kosztem innych warstw.

Na pozór tylko wydaje się, że w kryzysie przemysłowym nastąpiło odprężenie. Istotna ulga, jaką da obniżenie zarobków, odwlecze kryzys na krótki czas, bo przyczyna kryzysu nie tkwiła w „zbyt wysokich zarobkach“, lecz w złej woli przemysłowców, nie odnawiających technicznych urządzeń, sabotujących organizację pracy, odstępujących zamówienia zagranicą. Nie zadługo, ci sami przemysłowcy przyłożą nóż na gardło państwu i społeczeństwu, żądając dalszych od Rządu kredytów, dalszego obniżenia zarobków i przedłużenia dnia pracy. Wznowią oni kryzys, a raczej obecny, dotąd niezaznany — bo nie zostały usunięte jego istotne przyczyny, — wybuchnie w niedługim czasie z tą tylko różnicą, że w ostrzejszej może formie. Dla państwa i społeczeństwa nowy wybuch kryzysu może być krytyczniejszym, bo polityka obniżania zarobków i zrzućanie ciężaru w konsekwencji na rolników i kupców osłabi znacznie nasze społeczeństwo, tak jak osłabiała nas dewaluacja. Stąd nasuwa się jeden tylko wniosek: podczas obecnego chwilowego odprężenia sytuacji krytycznej przystąpić należy do zbadań istotnych przyczyn kryzysu i zarządzenia rzeczywiście skutecznych środków. Należy korzystać z obecnego odprężenia i przez czynniki fachowe zbadać rentowność przedsięwzięć śląskich w myśł rezolucji uchwalonej przez kongres Z. Z. P.

Trudności kredytowe,

(Dokończenie mowy prem. Grabskiego).

Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu po przerwie p. premier Grabski przeszedł do sprawy kredytu, mówiąc m. in. co następuje: Nie sądzę, żeby tych 240 milionów złotych, jakie wpłacili obywatele przez 4 miesiące w postaci podatków, zjadły ich kapitał obrotowy. Kredyty w Banku Polskim są, ale brak materiału w weksłach towarowych. Wszyscy chcieliby jakiejś innej formy kredytu, aby uniknąć weksła, lecz Bank na to nie pójdzie. Gromadzenie oszczędności jest również środkiem ułatwiania kredytu. Pożyczka zagraniczna ułatwiałaby sytuację, jednak nie przyjdzie ona w chwili, gdy jej najbardziej pragniemy i na niej rachub opierać nie można. Banki powinny mieć swoje koncepcje, starać się o środki, a nie odgrywać tylko roli rozdzielania między ludność za wysoki procent pieniędzy, które otrzymują od Rządu na niski procent.

W końcowym ustępie swej mowy premier uzasadniał żądanie pełnomocnictw. (Rządowy projekt ustawy o pełnomocnictwach znajdują Czytelnicy w dzisiejszym numerze „Gońca Śląskiego“ na stronie 3.).

Konferencja polsko-rumuńska

W SPRAWACH KOLEJOWYCH.

Warszawa, 11. 6. (Pat.) Od dnia 26. maja do 30. maja odbyła się we Lwowie konferencja kolejowa polsko-rumuńska z udziałem przedstawicieli generalnej dyrekcji rumuńskich kolei państwowych oraz polskiego zarządu kolejowego. Uchwalono wprowadzenie bezpośrednich taryf kolejowych osobowych, bagażowych i towarowych w komunikacji między Polską i Rumunją, co częściowo wejdzie w życie od 1. sierpnia r. b. Ponadto ze względu na nie odpowiadające potrzebom ruchu jedynym dotychczas połączenie przez główną linię, uzgodniono warunki przywrócenia komunikacji między obu państwami w miarę uzyskiwania potrzebnych kredytów przez linje miejscowe, mianowicie Kołomyja, Horodenka, Jasionów Polny, Stefanesti oraz Czortków, Zaleszczyki — Stefanesti. Otwarcie dla ruchu ostatniej linii wymagać będzie uprzedniego odbudo-

wania mostu na Dniestrze pod Zaleszczykami, zniszczonego przeważnie po stronie rumuńskiej.

Ze świata.

KRWAWY ROZRUCHY W KALKUCIE

London, 11. 6. (Pat.) Z Kalkuty donoszą, iż z powodu pogłosek, jakoby robotnicy jednego z plemion hinduskich porwali dzieci muzumańskie, powstały rozruchy, przyczem 3 robotników zostało zabitych i 7 innych, wśród nich jeden urzędnik policyjny, zostało rannych. „Daily Telegraph“ donosi z Kalkuty, iż robotnicy, zatrudnieni przy samochodach, udali się do policji z prośbą o pomoc. Wobec tego policja otoczyła dzielnicę, w której mieszkają robotnicy hinduscy. Władze czynią wszystko, aby przekonać ludność o nieprawdziwości powyższej pogłoski. Pomi-

mo to oburzenie wzrasta i przyszło już do dalszych starć, w czasie których miano zastrzelić dalszych 6 robotników hinduskich.

ECHA KRYZYSU FRANCUSKIEGO we Włoszech.

Rzym, 11. 6. (Pat.) Wypadki polityczne francuskie sprawiają tu wielkie wrażenie. Komentarzy dotąd niema, jedynie „Messagero“ we wstępym artykule oświadcza, że Millerand mieszkał się do wszystkich wybitniejszych spraw politycznych i że był na usługach Bloku Narodowego i polityki Poincarego. Zdaniem włoskiego dziennika francuska demokracja naruszyła Konstytucję.

W Anglii.

London, 11. 6. (Pat.) W sprawie ustąpienia Milleranda pisze „Morning-post“, iż byłoby niekorzystnem, gdyby

Reuter donosi z Tokio: Tutejsze towarzysztwa kinematograficzne uchwaliły wczoraj bojkot filmów amerykańskich i wezwały wszystkie kina w Japonii do przyłączenia się do tego bojkotu. (Pat.)

Dzienniki donoszą z Konstantynopola ze źródeł angielskich, że rząd turecki wydał rozkaz koncentracji całej floty tureckiej w zatoce Ismith. (Pat.)

Z powodu licznych zajęć, wymagających obecności p. prezydenta Warszawy, z projektowanych w miesiącu czerwcu podróży p. Prezydenta odwołany został wyjazd do Równego, Kowla i Ciechocinka. (Pat.)

Projekt ustawy

o pełnomocnictwach dla Rządu.

ZASADY PROJEKTU USTAWY O WZMOCNIENIU GOSPODARKI SKARBOWEJ I SPOŁECZNEJ.

Na ostatnim posiedzeniu rady ministrów uchwalono nowy projekt pełnomocnictw skarbowych dla rządu; nosi on nazwę „ustawy o wzmocnieniu gospodarki skarbowej i społecznej”. Projekt ten będzie pojutrze wniesiony do Sejmu. Zasady, na których on się opiera, są następujące:

Dla ugrontowania naprawy skarbu, dokonanej przez ustawę z dnia 11. stycznia 1924 r. o naprawie skarbu państwa i reformie walutowej i przez wydane na jej podstawie rozporządzenia, oraz dla wzmocnienia gospodarki społecznej postanawia się, co następuje:

A. PRZEPROWADZENIE OSZCZĘDNOŚCI W GOSPODARSTWIE PAŃSTWOWYM:

1. Przeniesienie i łączenie agend władz centralnych i zniesienie ministerstwa robót publicznych;
2. zorganizowanie samodzielnych gospodarczo, względnie i prawnie, przedsiębiorstw dla eksploatacji kolei i lasów państwowych;
3. zmiana ustroju prokuratury generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
4. zmiana ustroju terytorialnego województw wschodnich;
5. zespolenie władz I. i II. instancji w starostwach i województwach;
6. reorganizacja urzędów górniczych, urzędów miar, urzędów patentowego i urzędów probierczych oraz zniesienie odrębnego urzędu wywozu i przywozu;
7. zapewnienie władzom państwowym wpływu na gospodarkę w majątkach szkół akademickich i uwzględnienie dochodów z tych majątków przy ustalaniu kredytów budżetowych tychże szkół;

8. uproszczenie postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszom państwowym i wzmocnienie nadzoru ze strony rządu nad tem postępowaniem;

9. potrącenie z uposażeń funkcjonariuszów państwowych i wojskowych, wartości wszelkich otrzymywanych ze skarbu państwa świadczeń w naturze oraz zmniejszenie tych uposażeń przez uwzględnienie dochodów uzyskiwanych z wykonywania ich zawodu;

10. zmniejszenie zaopatrzeń emerytalnych i rent inwalidzkich osób korzystających z koncesji i z innych korzyści materialnych ze skarbu państwa oraz ograniczenie prawa do pobierania zaopatrzenia przez inwalidów, którzy nie utracili 25 procent zdolności zarobkowej;

1. ograniczenie państwowej pomocy finansowej na budowę i utrzymanie publicznych szkół powszechnych i publicznych szkół rolniczych.

B. ZABEZPIECZENIE SKARBOWI PAŃSTWA ŹRÓDEŁ DOCHODOWYCH NIEZBĘDNYCH DLA ZACHOWANIA RÓWNOWAGI BUDŻETOWEJ.

1. Przywrócenie mocy obowiązującej ustawy z dnia 6. czerwca 1894 r. o skarbowej sprzedaży trunków (monopolu spirytusowego — ros. zb. ust. i rozp. z roku 1895 Nr. 85 strona 621) i rozszerzenie jej działania na obszar całej Rzeczypospolitej oraz uzgodnienie jej przepisów z obowiązującym prawodawstwem skarbowym;

2. podwyższenie podatku od spirytusu względnie ustalenie ceny nabycia i ceny sprzedaży spirytusu i wyrobów wódczanych;

3. rozszerzenie monopolu produkcji i sprzedaży soli na obszar całej Rzeczypospolitej i wykonywanie tego monopolu w zarządzie ministerstwa skarbu z zachowaniem dotychczasowej ceny sprzedaży soli.

C. ZABEZPIECZENIE SKARBOWI PAŃSTWA ŹRÓDEŁ POKRYCIA WYDATKÓW NADZWYCZAJNYCH (INWESTYCYJNYCH).

1. Sprzedaż państwowych młynów, cegielni, tartaków, placów budowlanych i t. p. tudzież państwowych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych z wyłączeniem państwowych zakładów naftowych w Dreźnie, państwowej fabryki związków azotowych w Chorzowie i salin — o łącznej wartości nieprzekraczającej 100 milionów złotych;

2. zaciągnięcie do wysokości 300 milionów złotych pożyczek państwowych, którym mogą być nadane szczególne uprawnienia i gwarancje, niepołączone jednak z wydzierżawieniem monopolu kolei państwowych;

3. likwidacja reszty majątków Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Skarbu Narodowego.

D. PRZEPROWADZENIE OSZCZĘDNOŚCI W GOSPODARCE SAMORZĄDÓW I INNYCH ZWIĄZKÓW PRAWNO-PUBLICZNYCH.

1. Reorganizacja instytucji wykonujących przymusowe ubezpieczenie od ognia celem zmniejszenia kosztów zarządu;

2. reorganizacja przymusowego ubezpieczenia społecznego w kierunku obniżenia stawek wkładkowych i dopłat ze skarbu państwa, łącznie nierentujących się kas ubezpieczeniowych, zmniejszenie zakresu osób podlegających przymusowi ubezpieczenia przez wyjęcie z pod przymusu funkcjonariuszów urzędów samorządowych, przedsiębiorstw państwowych, zakładów finansowych i banków oraz innych funkcjonariuszów, których płaca miesięczna przenosi 500 złotych;

3. dostosowanie uposażenia pracowników samorządu i innych związków prawnopublicznych do uposażenia funkcjonariuszów państwowych;

4. utworzenie centralnego zakładu emerytalnego dla funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych, związków samorządowych i innych związków prawnopublicznych;

5. reorganizacja Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie.

E. WZMOŻENIE I ULATWIENIE OBROTU PIENIĘŻNEGO I KREDYTOWEGO:

1. Udzielenie poręki (gwarancji państwowej) dla listów zastawnych, towarzystw kredytu długoterminowego Centralnej Kasy Rolniczej oraz dla obligacji kolejowych i komunalnych do łącznej wysokości 500 mil. złot;

2. uregulowanie nadzoru nad instytucjami bankowymi i unormowanie stosowanej przez nie stopy procentowej i prowizorycznej;

3. organizacja kas oszczędności i ustalenie statutów wzorowych dla różnych ich typów;

4. unormowanie sposobów lokowania kapitałów przez osoby prawa publicznego (fundacji) i osoby niewłasnowolne, jak również kaucji i depozytów sądowych;

5. unormowanie procentu prawnego w stosunkach prywatno-prawnych, obrotu bezgotówkowego i obiegu tytułów na okaziciela oraz tytułów przenoszonych przez indos lub cesję;

6. ujednolinitenie przepisów o domach składowych i warrantach i reorganizacja giełd pieniężnych i towarowych;

7. uregulowanie wywozu kruszców szlachetnych i wyrobów z tych kruszców.

Nadto projekt zawiera postanowienia, dotyczące: ujednolinitenia przepisów o lichwie pieniężnej i towarowej, ograniczenia swiata, jako dni wolnych od pracy oraz ustalenia prawa własności tych nieruchomości, których tytuł własności jest sporny przy wykładni traktatów pokojowych, zawartych w Wersalu i St. Germain.

Kronika

Województwa Śląskiego.

REPERTUAR TEATRU POLSKIEGO w Katowicach.

Czwartek, 12. czerwca: Tylko jeden gościnny występ Teatru „Nowości” z Warszawy. NAJPIEKNIJSZA Z KOBIET. Operetka w 3 aktach.

Piątek, 13. czerwca: NIESPODZIANKI ROZWODOWE. Komedja w 3 aktach A. Bissona i Morra.

Sobota, 14. czerwca. Opera RIGOLETTO. Gościnne występy artystów warszawskich i krakowskich.

Niedziela, 15. czerwca: NIESPODZIANKI ROZWODOWE. Komedja w 3 aktach A. Bissona i Morra.

Kasa pogrzebowa dla kolejarzy. Dnia 28 maja rb. założono kasę pogrzebową dla urzędników i robotników kolejowych dyrekcji kolejowej w Katowicach. Wyjątki z ustawy: 1) członkiem kasy może być każdy stały pracownik oraz ich żony, którzy nie skończyli jeszcze 45 roku życia i są zdrowi. Osoby starsze od 45 do 60 lat mogą też należeć, o ile się zgłoszą w ciągu 3-ich miesięcy po założeniu kasy i o ile byli członkami dawnej niemieckiej „Eisenbahnsterbekasse Breslau”. 2) Emeryci, inwalidzi kolejowi oraz ich żony nie będą przyjęci do kasy. O przyjęciu ich w drodze wyjątku rozstrzyga zarząd kasy. 3) Żony mogą być przyjęte tylko na wniosek swych mężów. 4) Wysokość zasiłku w razie śmierci wynosi według wyboru członka kwotę od 100 do 600 złotych, stopniowo po 100 złotych. Wpisowe wynosi po 50 groszy od każdego 100 złotych sumy ubezpieczeniowej. 5) Każdy członek musi płacić bieżącą składkę aż do ukończenia 67 r. życia lub ewent. wystąpienia z kasy dobrowolnie lub przymusowo. Za każde 100 złotych sumy ubezpieczenia płaci się przy wstąpieniu do kasy lub ubezpieczeniu dodatkowym następujące składki miesięczne, potrącane przy wypłacie poborów za cały miesiąc naprzód:

a) do ukończenia 25 lat wieku	17 gr.
b) od 26 roku do 30 roku życia	20 gr.
c) od 31 roku do 35 roku życia	24 gr.
d) od 36 roku do 40 roku życia	27 gr.
e) od 41 roku do 45 roku życia	30 gr.
f) od 46 roku do 60 roku życia	35 gr.

W razie śmierci członka kasy, który do kasy należał najmniej 3 lata, wypłaca mu kasa całą sumę na jaką się ubezpieczył, to jest od 100 do 600 zł. Jeżeli członek umrze w 1. roku członkostwa dostanie tylko 1/4 część sumy, w drugim roku połowę, a w trzecim 3/4 sumy ubezpieczeniowej. Członkostwo kasy zaczyna

Listy z nad Niemna.

Międzynarodowi potomkowie Salomona i Goliatów, a obok nich wyznawcy żyda — Marksa, po wzięciu w pach wielomilionowego narodu rosyjskiego, uwzięli się na kresy. Tak, jak w Rosji, rzucają tutaj hasło wywrotowej sztuki i pedagogii, wyrzucają z życia i ze szkoły krzyż i religję, głoszą wolną miłość, rozbijają rodziny, wydzierają z duszy ludu wszelkie pojęcie o miłości ojczyzny, o narodzie i państwie, zachowując to wszystko dla siebie w bożnicy, szkole i hajderze żydowskim. Podczas, gdy sami są najzacieklejszymi narodowcami, konserwatystami i wyznawcami swej religii, na zewnątrz wypływają w stronę chrześcijan najbardziej trujące, ohydne, cuchnące i brudne śliny ateizmu, sadyzmu, sabotażyzmu i renegactwa. Rozumieją, że zapanować mogą jedynie nad owiałem podłym, zdegenerowanym, oślizłym od błota, brudu i kału, i rozbitym na czerepy po rozdarciu państwa narodowego, rodziny, kościoła i wszelkiej idei wspólności.

Atu na kresach żydzi wzbudzają wrazenie, iż wierzą, że to im się uda. To do wodzi, że umieją konsekwentnie i opornie dążyć do celu. Przecież historia ostatnich lat niczego ich nie nauczyła i nie odebrała im tupetu. Zdaje się, że wiele liczą na polską głupotę i brak uświadomienia.

Przecież przez pięć lat ostatniej wojny około sześćdziesiąt milionów ludzi, uzbrojonych w różne mordercze narzędzia mordowało się wzajemnie na lądzie i pod lądem, na wodzie i pod wodą, w powietrzu pod błękitnym niebem i na dole pod miasmami i wioskami, — semita był tylko widzem i nabijał kieszenie walutą wszystkich chrześcijańskich narodów, judził, chytrył,

wołał, — a co osiągnął. Stało się to, co Jude najbardziej boli i gniewa.

Z nieokiełzanej pychy germańskiej, z podziemnej chytrłości semickiego sanhedrynu, ale równocześnie z bohaterskiej, świat zadziwiającej ofiarności polskiej na wszystkich krainach i świata i Europy, z krwi Murmańczyków, Halerczyków, Doborczyków, tortur ziemi chełmskiej, śląskiej, wileńskiej, wrześnieńskiej, z dymów pożarów powstań styczniowych i listopadowych, z pracy polskich dusz i umysłów w czasie niewoli, jak jutrzienka po nocnej wichurze, — jako biały, jasny i promienny świt, — powstała Polska wolna, niepodległa, potężna i uznana.

A tu na kresach się widzi, że tylko jedni żydzi nie uznają Polski i pragną ją postawić pod ścianę przed lufami karabinów katowskich, by ją tak ubić, jak od pięciu lat mordują miliony jestestw ludzkich, za to tylko, że nie są członkami wybranego narodu i nie chcą służyć jego żądzom.

Tu na kresach każdy żyd uważa sobie za punkt honoru, okrywać lekceważenie wszystkiemu, co jest polskie, bojkotować język polski, tradycje polskie, obyczaje, święta, prawo, przepisy, potrąca na ulicy, w lokalu publicznym, prowokuje wszędzie, gdzie się da, a równocześnie opanowuje rady gminne, uważa za swój monopol handel i przemysł, tworzy państwo w państwie, ma własne zarządy gminne, lepi żydowskie ogłoszenia na murach domostw i płotach, w kinach wyświetla żydowskie filmy, a lud rozpija w swoich szynkach jawnych i tajnych i straszy powrotem Nachankesów i Boruszłujów.

Całe szczęście, że lud tutejszy spokojny, łagodny, przywiązany do wiary ojców, do ziemi i Polski, choć zastraszone i trochę bierny, — nie poddaje się i wierzy, że

przyjdą inne czasy lepsze, polskie i spokojne. Lud ten nie pragnie ani wielkiego dobrobytu, ani wielu zaszczytów, ani mienu nad miarę, ani zemsty, pragnie tylko pozostać pod skrzydłami Matki — Polski, modlić się w polskim kościele i dożyć tej chwili, w której na zgołaci polskiej budować będzie mógł moc i potęgę Polski tak wielką, że zniknie, jak mara, obawa wszelkiego najazdu.

Warto widzieć, z jaką dziecięcą pobożnością, z jaką wiarą śpiewa obecnie w czasie czerwcowych nabożeństw „Z tej biedn. ziemi.” i klęcząc prosi o zmiłowanie.

Tutaj na kresach nie trzeba Polski budować, ale trzeba wynieść ją na światło słoneczne, postawić ją na ołtarzu, opromienić wielką mocą ducha i kultury polskiej, wlać w dusze ludzkie wiarę, że z dziplugactwa wejdzie nad Niemem również jutrzienka różowo palna, pełna swobody i wolności, myśli polskiej i błoto i brud zniknie, jak mgła ponura, jak niedawny siejszej obłędnej demagogii, renegactwa i najazd bolszewicki, jak bajki o upiorach i strachach cmentarnych.

Ale do tego trzeba ludzi, — ludzi twardych, zbrojnych w ideę miłości Polski, w kulturę polską, szlachetnych sercem i wniosłem, wyższ. ponad wszelki egoizm partyjny, stanowy lub społeczny. I lud tutejszy czeka, kiedy obiecane zmiany nastąpią, kiedy ustąpią z widowni ci, którzy w zaślepieniu swoim nie widzą swego renegactwa, służalstwa i niedbałości.

By tutejszej duszy polskiej, wychowanej często w tolstojowczyźnie i nihilizmie rosyjskim, — dodać mocy i barwności, należy przysłać tutaj ludzi, którzyby okazali czyste go ducha polskiego, umiali kresy orla i sokoła mocą, pocieszyli je pewnością bohaterstwa i poświęcenia całej Polski.

Niechaj ci ludzie ujrzeliby, z jaką mocą opiera się tutejszy lud wiejski demagogii, jak odrzucał myśl o powszechnym strajku, jak odprowadził agitatorów strajku rolnego, jak gardnie się do myśli narodowej a przez odpędza wszelkie międzynarodówki.

Niechaj ujrzą, jak boleje ten lud nad wypadkami w Krakowie w dniu 6. listopada, jak nie może zrozumieć obrony morderców polskich ułanów u stóp Wawelu, jak oburza się na ostatnie wypadki łódzkie i w zagłębiu dąbrowskim.

A warto równocześnie popatrzeć, jak się cieszy, gdy czyta o robotniku górnośląskim, który w ostatnim czasie poniósł ofiarę dla ratowania polskiego przemysłu i górnictwa, jak się pociesza, że przecież niedługo robotnik w całej Polsce przejmie się przykładem Górnego Śląska i zrozumie, że tylko w ten sposób uratuje się od niewoli i nędzy.

Lud kresowy rozumie dobrze, że tylko takie czyny, zgoda, jedność, rozum, karność narodowa i ofiarność stać się mogą opoką, na której on, na kresach ugrontować może swoją wolność, uratować swą ziemię od ruiny, pożogi, a swą rodzinę zabezpieczyć przed mordercą i torturą.

Dlatego też ze łzą w oku patrzy ku zachodnim stronom Polski, łąza radości wspomina o Górnym Śląsku, a z rozpaczą patrzy tam, gdzie widzi chaos, demagogię, ferment i brak zrozumienia własnego interesu.

Z biednej, kresowej ziemi bieży też ku Polsce łagodny, prośbą pokorną a cierpieniową ukraszony zew do zgody i do ofiarnej służby dla Narodu, Państwa i przyszłości i pragnie, by ożył w duszy wszystkich, a zwłaszcza w duszy bałamuconego robotnika i wieśniaka.

Korab.

nie dopiero 1. lipca r.b. Statut kasy wysłał do zatwierdzenia przez Województwo i do Sądu Powiatowego.

Polski przemysł przygotowuje film propagandowy. W niedługim czasie wyprodukowany zostanie wielki film przemysłowy, w którym podkreślony będzie stan i zakres działania całego wielkiego przemysłu polskiego. Koszt filmu o długości 2000 metrów wyniesie 40.000 zł. Obraz ma być wyświetlany wyłącznie zagranicą, mianowicie w państwach, które są w stosunkach handlowych z Polską, jakoto: Francja, Anglia, Włochy, Finlandja, Rumunia, Jugosławia, państwa bałtyckie i inne.

Jubileuszowy wieczór w Sosnowcu. Dwaściec lat pracy scenicznej przypada na ten dzień. Z okazji tej Sosnowiecka Komisja Teatralna zorganizowała Komitet, do którego wchodzi przedstawiciele miasta i urzędu. Wieczór jubileuszowy w sobotę dnia 14. bm. po którym odbędzie się bankiet na cześć sympatyków młodego jubila. Wiadomo wszystkim, jak energicznie pracuje dyr. Czarniecki dla sztuki polskiej. W zagłębiu postawił scenę na prawdziwie artystycznym poziomie przez co stał się prawdziwą sympatią, to też na wieczór jubileuszowy wszystkie miejsca zostały rozrebrane. Odegrana będzie ostatnia nowość Zygmunt Nowakowski „Tajemniczy pan”. Na przedstawieniu wręczone będą pamiątkowe prezenty z życzeniami i zachętą do dalszej owocnej a tak ciężkiej pracy.

Z KATOWICKIEGO.

Katowice. (Włamanie.) Policja aresztowała Madeja Pawła i Kopeckiego Augustyna, podejrzanych o włamanie do składu kupca Hermana Bodendorfa w Zależu oraz o napad na posterunkowego Grabianowskiego z posterunku w Welnocu.

Bogucice. (Niemieckie zawiadytwa.) Od dłuższego czasu wydarzają się wypadki, które świadczą o zarozumiałej pysze tutejszych tak zwanych Niemców, ich nieobyczajności i bukowskijskiej kulturze! Pod tym względem grzeszą zwłaszcza młodzi ludzie. Gdy zapadnie zmierzch, to z tej lub tamtej strony rozlegają się „pieśni” obrażające Polskę i uczucia patriotycznego Polaka, przechodnie mówiący po polsku bywają obrzucani niechlujnymi wyzwiskami jak „polskie świni” itp. Odnaleźć tych bohaterów nie łatwo, ponieważ są ukryci, zresztą rozsądni ludzie nie mają ochoty szukać tego rodzaju zwierzyń. Lecz pomimo znanej cierpliwości Polaków miarka cierpliwości zaczyna przebiegać. Ostrzegamy przeto tych teutońskich kulturków, niech skończą z tą plugawą prowokacją, bo w przeciwnym razie tutejsi powstańcy będą zmuszeni urządzić oblężenie tych plugawców, wytopić a potem krótko i węzłowato osadzić na miejscu, dając każdemu porządnie w skórę, aż w niebie będzie huk. Ostrzegamy przeto jeszcze raz, przestańcie obrażać Polaków z ukrycia, dajcie pokój a będziecie mieć pokój. Wybierajcie!

Kilku powstańców.

Zależe. (Nieszczęśliwy wypadek.) W cegielni kopalni Kleofas został zasypany robotnik Franciszek Paprocki. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu. Wypadek wydarzył się wskutek przerwania liny.

Janów. W nocy włamali się niewyśledzeni dotychczas złodzieje do mieszkania nadsztygara Ottona Kopa w Janowie, gdzie skradli serwis nikielowy wartości 100 milj. mkp. Włamywacze usiłowali dokonać większego rabunku, lecz zostali spłoszeni.

Siemianowice. (Nieszczęśliwy wypadek.) Czternastoletni chłopak J. Grula zleciał z drzewa z wysokości 5 metrów i złamał nogę. Graję odstawiono do szpitala w Siemianowicach.

Mysłowice. (Spór.) Podczas sprzeczki w mieszkaniu został ciężko pokaleczony Jan Dubiel przez niejakiego Mosia Antoniego i Głaba Karola. Sprawców przytrzymał i odstawiono do sądu powiatowego w Mysłowicach. W drugim wypadku został ciężko pokaleczony Karol Bala z Mysłowice przez Krawczyka Piotra i jego syna Konrada. Sprawców odstawiono do Sądu Powiatowego w Mysłowicach.

Mysłowice. (W sprawie p. burmistrza.) Od zespołu Tow. Polskich w Mysłowicach otrzymaliśmy dłuższą korespondencję w sprawie procesu sądowego dotyczącego p. burmistrza Dr. Radwańskiego przeciwko prez. Z. O. K. Z. i p. rady miejskiej p. Kozakowi. Proces toczy się za rzekomą obrazę p. dr. Radwańskiego podczas wiecu zwołanego przez Zespół Tow. Polskich w Mysłowicach. Główną rozprawę, wyznaczoną na środę 5. czerwca sąd odroczył, uzasadniając odroczenie oświadczeniem, iż w sądzie znajduje się jeszcze jedna sprawa, która

ma łączność z sprawą zniewagi. Oskarżeni zaprzeczali przeciwko odroczeniu, ponieważ poprzedni wypadek wydarzył się na posiedzeniu magistratu w kwietniu 1923, a wiec odbył się 6. kwietnia 1924 r. (Tyle dla informacji mieszkańców Mysłowic w sprawie procesu. Resztę koresp. skreśliśmy, ponieważ nie chcemy pisać szerzej o tej sprawie przed ogłoszeniem wyroku. Po ogłoszeniu wyroku chętnie umiemy sprawozdanie z głównej rozprawy sądowej).

Z ŚWIĘTOCHŁOWSKIEGO.

Chebzle. (Nieszczęśliwy wypadek.) Syn kolejarza Karola Bijoka zamieszkałego w Chebzle, ul. Polna 17, udał się po mleko, trzymając w ręce dzbanek porcelanowy. Na placu Wolności upadł, przyczem stłukł się dzbanek. Głowa upadł chłopiec na skurupie stłuczonego dzbanka, które przerzuciło mu arterię szyi. Śmierć nastąpiła po kilku minutach z powodu ujęcia krwi.

Z KRÓLEWSKIEJ HUTY.

Królewska Huta. (Miejska szkoła handlowa.) Dyrekcja Miejskiej Szkoły Handlowej w Król. Hucie, podaje do wiadomości, co następuje: W końcu bm. otrzymają uczniowie i uczennice II. klasy dwuletniej miejskiej szkoły handlowej świadectwa końcowe. Są to pierwsi uczniowie polscy szkoły tego rodzaju na Górnym Śląsku, których się wysłała do praktyki handlowej lub administracji przedsiębiorstw przemysłowych. Na życzenie firm dyrekcja chętnie pośredniczy będzie, jeżeli chodzi o pozyskanie absolwentów wzgl. absolwentek na odpowiednie stanowiska. Równocześnie zwraca się publiczności uwagę na otwarcie w nowym roku szkolnym 3-letniej Miejskiej Szkoły Handlowej w Królewskiej Hucie. Jest to szkoła średnia z nowym planem warszawskim, będącym bardzo na czasie. Absolwenci tej szkoły otrzymują uprawnienie do jednorocznej służby wojskowej. Jeżeli w dotychczasowej dwuletniej szkole handlowej znaczna przewaga miała płeć żeńska, bardzo pożądanym jest, by się do nowego typu szkoły zgłaszało jaknajwięcej inteligentnych chłopaków, którzyby po odpowiednim przygotowaniu stali się sprawnymi pracownikami i organizatorami handlu i przemysłu, dążąc przedewszystkiem do usamodzielnienia się i tworząc przez to silny handel polski, mogący z powodzeniem współzawodniczyć z zagranicą. Do wymienionej szkoły przyjmuje się z ukończoną 7-mio klasową szkołą powszechną lub 3 klasami gimnazjalnymi za egzaminem wstępnym. Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Miejskiej Szkoły Handlowej w Król. Hucie w dniu 28. bm. od 9—1 przedpoł. przy ul. Gimnazjalnej 51.

Królewska Huta gościć będzie dziś we czwartek dnia 12. bm. zespół artystów Teatru Polskiego z Katowic, który w sali hr. Redena odegra tylko jeden tryskający brawurowym dowcipem i wykonaną z niepospolitą humorem krotkość wileńską spółki autorskiej Hennequina i Vebera pt. „Chrześnik wojenny”. Bilety nabywać można w Księgarni Polskiej oraz w dniu przedstawienia przy kasie teatralnej.

Z PSZCZYŃSKIEGO.

Tychy. pow. pszczyński. (Kradzież z włamaniem.) W nocy włamali się złodzieje do składu Jana Krzyżowskiego gdzie skradli 23 pary trzewików. Z skradzionych trzewików znaleziono na pastwisku za wsią 16 par, które były przechowywane w życie związane w worku, 3 kilometry od Tychów.

Łaziska Górne. pow. pszczyński. (Nieszczęśliwy wypadek.) Podczas pracy w kopalni „Prinzen” został zasypany robotnik Golyszyn Jan. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu.

Z RYBNICKIEGO.

Jastrząb Zdrój. pow. rybn. (Wieczór koncertowy.) Staraniem nauczycielstwa tutejszego urządzono tutaj na rzecz Czerwonego Krzyża koncert w sali p. Kowala. Koncertowi przysłużyli się goście, którzy tu przebywają na letnisku. — Szlachetny cel, płynął z szlachetnej inicjatywy, chociaż wielu nie zadowolilo, a nawet poniekać zraził. Niestety winne temu stosunki pozostałe jeszcze po pruskiej szkole, które powinno się jednak wykorzystać. Ze praca na polu oświatowo narodowym u nas kuleje, wino leży w nas samych. Bo w takim środowisku, jak nasze powinniśmy już byli założyć bodaj jedno polskie towarzystwo, któreby ster pracy narodowej wzięło w swoje ręce. Nie czas nam jednak narzekać, należy się tylko zabrać do pracy. Dlatego też zwracamy się z gorącą prośbą do tutejszego obywatelstwa polskiego by przystąpiono do założenia koła Z. O. K. Z., a z pewnością zmieniać się u nas stosunki na lepsze.

Kilku zdrowych Polaków.

Knurow. pow. rybnicki. (Włamanie.) Nieznani włamywacze wdarli się do zamkniętego mieszkania zarządcy hotelu kopalnianego Antoniego Rudy, gdzie skradli żelazną kasę, zawierającą 1200 zł. i kilka sztuk wartościowych oraz papiery osobiste. Włamanie dokonano przez oderwanie drzwi prowadzących do mieszkania poszkodowanego.

Moszczenica. pow. rybnicki. Został tu pobity przez Orzesza K. jeden z powstańców, a drugi z obawy przed pocięciem schował swoją wstęgę waleczności, aby go orzesze nie poznał. W ostatnim czasie daje się zauważyć, że heimaty znowu podnoszą głowę jakby byli w swoim Vaterlandzie. Tu i ówdzie śpiewa się już patriotyczne niemieckie piosenki.

Z CIESZYŃSKIEGO.

Cieszyn. (Znalezienie zwłok noworodka.) Podczas czyszczenia dołu kloaczego na dworcu kolejowym w Skoczowie wydobyto zwłoki noworodka płci żeńskiej owinięte cześciowo w kawałek jakiegoś starego haftu i papier kilkakrotnie obwiązany. Śledztwo nie dało żadnego pozytywnego rezultatu. Należy przypuszczać, że sprawczyni przejeżdżając przez Skoczów zabiła noworodka a zwłoki rzuciła do dołu.

Ruch sportowy.

Lekkoatletyczne zawody olimpijskie w Warszawie. Rozpoczęły się już tutaj eliminacyjne lekko-atletyczne zawody olimpijskie. W biegu na 3000 m. z przeszkodami pierwsze miejsce zajął Ziffer (Wisła) ustanawiając nowy rekord polski w czasie 10 min. 10,4 sek. W rzucie młotem Cejzik (Polonia) bije rekord polski 29 m. 35 cm. W biegu płaskim na 3000 m. pierwsze miejsce zajął Kawa (Lwów) w czasie 9 min. 38 sek., drugie miejsce zajął Łukaszewicz o dion za nim.

Bieg 200 mtr.: 1) Weiss (A.Z.S.) w 23 sek., drugi Schöneich. Rzut dyskiem Cejzik (Polonia) 35,65 mtr. Rzut oszczepem: Cejzik 47,58,5 mtr. **Bieg 400 mtr.:** 1. Weiss 52,9 sek. **Bieg 100 mtr.:** 1. Schöneich 11,1 sek., drugi Weiss. **Bieg 6000 mtr.:** 1. Szelestowski (Polonia) pobit rekord polski w czasie 21 m. 42,6 sek. Skok w dal Nowosielski (Cracovia) 6,26 mtr. **Bieg 5000 mtr.:** 1. Łukaszewicz (Polonia) 16,54,5.

Teatr w Katowicach.

Teatr Polski. — Występ Warszawskiej operetki. Dziś w czwartek odegrana zostanie śliczna operetka w 3 aktach Bromme'go „Najpiękniejsza z kobiet”, w wykonaniu znakomitych i sympatycznych gości warszawskich, ulubieńców publiczności stołecznej na czele z uroczą primadonną H. Kidawską; Merlińska, Żukowska oraz Szerszyńskim, Kinaszkiewiczem i innymi. Pozostałe bilety do nabycia w kasie teatralnej.

Z piśmiennictwa.

Nowa książka Telefonów.

Nakładem Tow. Akc. „Reklama Polska” w Poznaniu ukazała się i jest do nabycia w księgarniach oraz w biurze tej instytucji Nowa Książka Telefonów, zawierająca spis abonentów poznańskiej sieci telefonicznej. Przypada nam, że wydawnictwo to opracowane zostało nie tylko nader starannie, lecz i niezwykle pomysłowo, gdyż dzięki trojakim spisom abonentów: według alfabety, według branż i zawodów, oraz według kolejności numerów korzystania z książki jest ułatwione i umożliwione zarówno dla abonentów, jak i dla przyjezdnych interesentów. Dobry papier, dbałość o stronę graficzną wydawnictwa, oraz solidna oprawa stawia książkę tę na pierwszym miejscu wśród wydawnictw informacyjnych poznańskich.

Dotychczas w Polsce nie ukazał się ani jeden spis abonentów, w ten sposób opracowany i wydany, więc Poznańskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów pogratulować należy, iż Tow. Akc. „Reklama Polska” znalazła tak solidnego nakładcę. Dzięki obfitemu działowi ogłoszeń, Nowa Książka Telefonów sprzedawana jest w księgarniach za cenę niemal oprawy zł. 6.— za egzemplarz, za przesyłkę dolicza się zł. 1,20), ma więc zapewniony zbyt w całej Polsce, jako ściśła, dokładna i wyczerpująca książka adresowa naszego województwa. Tow. Akc. Reklama Polska, Poznań, Aleje Marcinkowskie 6.

Za redakcję odpowiada:

Jan Tatarczyk, Wodzisław.

Druk i nakład: „Goniec Śląski”, Tow. Akc. w Katowicach, ul. Warszawska nr. 59.

Sprawy towarzystw.

Wycieczka Oddziału Górnośl. Powiatowego Tow. Tatrzańskiego.

Niedziela, dnia 15. czerwca 1924 r.

Cał: Prusów — Sucha Góra (1042 m.).

Zbiórka na stacji w Katowicach w niedzielę, dnia 15. czerwca o godz. 4.00 rano. Wyjazd do Węgierskiej Górki o godz. 4.25. Z Węgierskiej Górki wejście na Prusów następnie przez Suchą Górę. Z Suchej Góry zejście do Rajczy. Po wycieczce kąpiel w rzece Sole. Przyjazd do Katowic o godz. 11 wieczorem.

Uwagi ogólne: Na stacji w Katowicach zgłaszać się należy do kierowników wycieczek, którzy jako oznakę nosić będą opaskę na lewym ramieniu, oraz oznakiem Tow. Tatrzańskiego. W wycieczkach mogą brać udział wszyscy chętni bez względu na to, czy należą do Towarzystwa lub nie. Bilety nabywać można już dzień przed wycieczką w „Polskim Biurze Podróży „Orbis”, przy ul. Mieleckiego 2, po cenie jak przy okienku na dworcu. Wobec natłoku, panującego w sezonie wycieczkowym, przy okienkach dworcowych zakupienie biletu w Orbisie jest wskazane.

Za zarząd oddz.: Komiteta Turyst.

Katowice. W niedzielę, dnia 15. czerwca obchodził tow. gimn. Sokół, Katowice II. uroczystość poświęcenia sztandaru. W sobotę, o godz. 7.30 wieczorem uroczyste posiedzenie, po którym nastąpił kapstrzyk przez ulice miasta. W niedzielę zbiórka towarzystw o godz. 8-mej przy placu Andrzeja i o 8.30 wyjazd do kościoła Piotra i Pawła na uroczyste nabożeństwo, podczas którego nastąpi poświęcenie. Po południu zabawa w parku Kościuszki. Spodziewany jest liczny udział drużyny Sokolej i kilku pozamiejscowych gości.

Staraniem grona nauczycielskiego szkoły VI. przy ul. Jagiellońskiej w Katowicach odbędzie się w niedzielę dnia 15. czerwca br. o godz. 5-tej popołudniu w sali Domu Związkowego przy kościele N. P. Marii przedstawienie dramatyczne wspomnianej szkoły. Ze względu na to, że jest to pierwszy popis, względnie występ dramatyczny szkoły VI. i ze względu na to, że czysty zysk przeznacza się na przybory naukowe, zakładu VI., Grono zaprasza wszystkich rodziców, opiekunów i sympatyków polskiej szkoły do najliczniejszego wzięcia udziału w przedstawieniu.

Katowice. Klub obywatelski komunikuje, że posiedzeń żadnych w czerwcu i lipcu nie będzie. W niedzielę, dnia 22. czerwca r.b. odbędzie się wspólna wycieczka do Polskiej Szwajcarii w dolinie Eljasza. Odjazd o godz. 5.45, powrót wieczorem o godz. 10.30. Członków Klubu, ich krewnych i przyjaciół oraz inne towarzystwa uprasza się o wzięcie udziału. Należy się zgłosić w czasie do włącznie 17. bm. u sekretarza Klubu p. A. Kesy, w Banku Ludowym, Katowice ul. Kościuszki 16, celem stwierdzenia ilości uczestników i zamówienia odpowiedniej ilości wagonów osobowych dla wycieczki. Wycieczką kieruje członek zarządu Towarzystwa Tatrzańskiego.

Baczność tow. gimn. Sokół, Katowice II. We czwartek o godz. 7-mej wieczorem zebranie w ewangelii wszystkich oddziałów. Obecność wszystkich konieczna. Zarząd

Królewska Huta. Koło południowe Zw. Obr. Kresów Zachodnich: W czwartek dnia 12. czerwca br. o godz. 7.30 wieczorem odbędzie się na sali Domu Związkowego przy ul. Wolności 47 nadzwyczajne walne zgromadzenie. Na porządku obrad wybór nowego Zarządu. Jak najliczniejszy udział pożądan.

Król. Huta. Grupa miejsc. Zw. Powst. Śl. podaje do ogólnej wiadomości, że z dniem 1. czerwca utworzono z polecenia Głównego Zarządu Zw. Powst. Śl. sekretariat — biuro w Król. Hucie, ul. Moniuszki 1. (parter), które specjalnie informuje, załatwia wszelkie sprawy dotyczące interesów, zadań i obowiązków wszystkich bez wyjątku grup Zw. Powst. Śl. w obrębie miasta Królewskiej Huty. Petenci zatem miejscowi winni zwracać się do tegoż sekretariatu, a nie bezpośrednio do Głównego Zarz. Zw. Powst. Śl. w Katowicach. Godziny urzędowe codziennie popołudniu od godziny 3-ej do 7-mej, w niedzielę od godziny 10-ej do 11.30 z rana.

Organizacja Inwalidów, wdów i sierot w Radzionkowie urządza w dniu 15. czerwca br. o godz. 4. popoł. zebranie w sali p. Langera ul. Tarnogórska. Inwalidzi i wdowy stawcie się licznie.

Obwieszczenie.

W piątek, dnia 13 czerwca b. r. o godz. 10 sprząda się przy tutejszej ekspedycji towarowej 15 200 kg. węgla opałowego w drodze licytacji.

Bogucice, 10 czerwca 1924 r.

2851

Ekspedycja towarowa.

Przetarg na czereśnie!

We wtorek dnia 17 czerwca b. r. o godz. 12-tej w południe odbędzie się w lokalu p. Gregorczyka w Orzeszu licytacja na wydzierżawienie tegorocznego żniwa czereśni z szos Mikołów-Woszczycy i Orzesze-Zawisze. Kaucja do licytacji potrzebna wynosi 100 złotych.

Pszczyna, dnia 7 czerwca 1924 r.

2852

Budowniczy Powiatowy.

Koncert Ogrodowy

Katowice - - plac Miarki
dawniej „Prinz Heinrich”.

W czwartek, 12. czerwca

Wielki Koncert Ogrodowy

wykonany przez orkiestrę huty Baildona
Dyrekcja Jan Biskup.

Początek o godz. 8 wieczorem.

Wysokie wynagrodzenie

otrzyma ten, który mi wskaże złodzieja lub mi pomoże w śledzeniu takiego, który mi skradł całą kasetkę z pieniędzmi i różnymi dokumentami przez włamanie się, lub pomoże do zwrócenia kasetki i dokumentami, które dla innej osoby bezwartościowe

Antoni Ruda, Finurór

2849

Hotel Kopalniany.

Licytacja przymusowa

W piątek, dnia 13. bm. o godz. 11 do południa będę sprzedawał

W Katowicach, ul. Pawła 3

w podwórzu wzgl. piwnicy, przymusowo najwięcej dającym za gotówkę:

95 beczek piwa
po 100 ltr. = 9500 ltr.

147 beczek piwa
po 50 ltr. = 7350 ltr.

1580 flaszek portera
Okocimskiego.

Piwo jest z browarów Tychy i Okocim. Beczki pozostają własnością odnosnych browarów.

Tasarek, komornik sądowy
w Katowicach, ul. Teatralna 4.

Kto chce wiedzieć co się w świecie dzieje,

Ten czyta i prenumeruje

„Przegląd Światowy”

największe czasopismo ilustrowane w Polsce

Do nabycia wszędzie, gdzie niema żądać.

Prenumerata kwartalna 12 000 000 mk.

Wszelkie korespondencje i prenumeraty wysłać pod: Skrzynka pocztowa 135, Warszawa.

Poznań - Katowice. Zamienię

6-pokojowe mieszkanie w Poznaniu na takowe lub mniejsze w Katowicach. — Oferty pod O. 208 do Ekspedycji „Gonia Śląskiego” w Katowicach.

2854

W całym Województwie Śląskiem

jest rozpowszechniony

największy dziennik polityczny, zawierający bogaty dział informacyjny dla handlu i przemysłu w kraju i zagranicą p. t.:

GONIEC ŚLĄSKI**Szczególne zalety:**

Główny i najświeższe wiadomości polityczne — obszerny dział handlowy — zajmujące artykuły treści politycznej.

Ogłoszenia kupców, firm handlowych, przedsiębiorstw przemysłowych, osób prywatnych, rzemieślników, i t. p., odnoszą najlepszy skutek, ponieważ „Goniec Śląski” czytają wszystkie stany naszego społeczeństwa. Na każde ogłoszenie, nawet najmniejsze, nadchodzą liczne oferty.

Własna, modnie urządzona **wielka DRUKARNIA** „Gonia Śląskiego” wykonuje druki wszelkiego rodzaju gustownie, prędko i po cenach przystępnych.

Własna INTROLIGATORNIA!

„Goniec Śląski”, Katowice, ul. Warszawska 58, telefon 1330.

POWIEDZ KAŻDEMU,
ZE ODCISKI USUWA

„ARAGO” St. GÓRSKIEGO

Cukiernia, restauracja i Ogród Koncertowy Kessla

właściciel Juliusz Grundmann

Katowice, ul. Marjacka obok ul. Francuskiej.

OTWARCIE

w niedzielę, dnia 15. czerwca 1924.

Wszystko bliższe następne ogłoszenia.

Noście tylko
obcasy i zelówki gumowe

BERSON.

Są wytrzymalsze od zelówek ze skóry i dają elastyczny i przyjemny chód.

Berson-Kauczuk Centrala: Kraków, Straszewskiego 2.

Unieważniam
papiery które mi zostały
skradzione w pociągu z
Katowic do Chorzowa.
Papiery wojskowe wystawione przez P. K. U.
Ostrów. 2509
Adam Wilk.

Baczność! 2855
Zgubiłem papiery wojskowe, które proszę znaleźć o zwrot u właśc. Stanisława Szostak, Katowice, ul. Batorego (Mauvestr) 10 lub na Policji.

Przygotowania
do matury, na świadectwa
oraz do wszystkich klas
gimnazjalnych, pojedyncze i w kompletach. Zgłoszenia pisemne pod „Akademicy” do Ekspedycji „Gonia Śląskiego” — Katowice. 2848

Deski sosnowe, kantówki,
drzewo kopalniane, dachówki, cement portlandzki także na kredyt dostarcza Spółka Przemysłowo-Górnicza, Katowice, „opieczna 14, telef. 392, adn. telgr. Górnik Katowice. 2840

Dom 2847
do sprzedania, z 7 ubikacjami i z ogródkiem owocowym. Rajdki Wielkie, Leśna 11, p. Katowicami.

Pokój kawalerski
z osobnym wchodem, w śródmieściu, od 1. lipca r. b. do wynajęcia. Warunek: czynsz półroczny, płatny zaraz. Zgłoszenia solid. Panów pod „Umieblowany” do Ekspedycji „Gonia Śląskiego” — Katowice. 2850

Zmiana! 2856
2 pokoje z kuchnią w Bogucicach Południowych, (blisko Ferrum), na 2 lub 3 pokoje z kuchnią w Katowicach. Oferty pod „O. 209” do Ekspedycji „Gonia Śląskiego” — Katowice.

Dentosan pasta do zębów

Najlepsza 2461

wszędzie do nabycia.

Restauracja „PIAST”

St. Kulawik 2327

Katowice, Warszawska 63a

Co sobotę

golonka wleprzowa (Elsbelne).

Pierwszorządne obiady od 67 gr. (1200 000 mkp.)
i kolacje od 56 gr. (1000 000 mkp.)

Specjalność:

groch z okrasą i wędzonka z sałatą.

Potrawy mięsne! kiełbasa własnego wyrobu.

Ubrania sportowe

wykonane podług miary

z modnego welnianego materiału od 110.— złotych.

Spodnie sportowe

z ciemnoszarego struku, bardzo trwałe od 37.50 złot.

Pierwszorządne odrobienie z gwarancją dobrego leżenia.

W. Bartkowiak, mistrz krawiecki
Katowice, ulica Dąbrowskiego 1, narożnik ulicy Plebiscytowej.

Kilka milionów sztuk

cegły i dachówki

po niskiej cenie
oddadzą 2811

W. Nowakowski i Synowie

Poznań, Przemysłowa 32.

Zamienię moje mieszkanie

o 3 pokojach i kuchni w Tarnowskich Górach, na podobne w Katowicach. Zgłoszenia pod „O. 210” do Ekspedycji „Gonia Śląskiego” w Katowicach.

Jeżeli chcesz

kupić

rower albo maszynę do szycia
lub maszyny rolnicze?
to idź do

PRUSA W RYBNIKU

tam kupisz dobrze i tanio. Telefon 34.

HA-ES-ES
PASTA DO OBUWIA.

NIEDOŚCIGNIONEJ JAKOŚCI
PASTA TERPENTYNOWA.

WYTWORNIA
HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW
W POZNANIU.

STAN WALUT W KATOWICACH
dnia 11. 6. 1924 r. popołudniu
według Banku Związku Spółek Zarobkowych, oddział Katowice:

Nowy-York 5.21
Londyn 22.45
Paryż 26.1/4
Praga 15.20
Szwajcaria 91.6
Holandia 195
Wiedeń 73.60
Włochy 22.60
Belgia 22.90 1/4
Bukareszt 2.240.

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa 11. 6. br. Tendencja dla walut bez zmiany, dla akcji słaba.

Waluty i dewizy.

Dolary St. Zj. 5.18 1/2 sprz. 5.21 kup. 5.16
N. Jork 5.18 1/2 — 5.18 — 5.18 1/2 sprz. 5.21 kup. 5.16
Londyn 22.37 1/2 — 22.35 sprz. 22.46 kup. 22.24
Paryż 26.77 1/2 sprz. 26.91, kup. 26.74
Wiedeń 7.92 1/2 sprz. 7.35 kup. 7.28
Praga 15.25 sprz. 15.32 kup. 15.18
Włochy 22.55 sprz. 22.66 kup. 22.44
Belgia 23.23 sprz. 23.67 kup. 23.15
Szwajcaria 91.30 sprz. 91.75 kup. 90.15
Holandia 194.05 sprz. 195.00 kup. 193.10
Korony czeskie 15.20 sprz. 15.27 kup. 15.18
Liry włoskie 22.60 sprz. 22.66 kup. 22.44
Milijonówka 0.48—0.50
Bony złote 0.72—0.70—0.73
Pozł. złota 7.20

Akcje.

Bank dyskontowy 5.60—5.75
Bank Handlowy 6.40—6.35
Bank dla Handlu 1.50—1.70
Bank Kredytowy 0.65—0.70
Bank Przem. Warszawskich 2.00—2.10
Bank Handl. Poznań. 3.40—2.75
Bank Przem. Lwów 0.39—0.37—0.38
Bank Tow. Spółdz. 5.00
Bank Zach. 2.15 VI. em. 2.00—2.10
Bank Zjedn. Ziem 1.50
Bank Spółek Zarobk. 4.20
Bank Zw. Ziemian 0.30
Cierata 0.30
Sole 5.60.
Grodzisk 1.15
Kijewski 0.32—0.25—0.29
Puls 0.39—0.37
Spies 0.95
Strem 10.00—12.00
Wildt 0.19
Zgierz 2.20
Elektryczność 1.40—1.30
Siła i Światło 0.60—0.59—0.61
Chodorów 4.95—5.00
Czersk 0.60—0.70—0.65
Częstocice 2.20—2.15
Gosławice 1.40—1.35
Michałów 0.72—0.70
Cukier 4.15—3.90—4.00
Firlej 0.52 VIII. em. 0.48
Łazy 0.17—0.16
Przem. Naftowy 0.75
Nobel 1.50—1.55—1.54
Lenartowicz 0.20
Fitzner 4.60—4.50—4.55
Lilnop 0.64—0.65 —0.62
Kerblin 0.60—0.65
Orthwein 0.25
Ostrowieckie 7.25—8.90.
Parowoz 0.36—0.34
Pociąg 1.30—1.50
Rohn 0.40
Starachowice 2.75—2.58—2.62
Zieloniewski 11.00—11.50—10.75.
Żyrardów 38.00—50.00—42.00
Borkowski 1.25
Jabłkowsky 0.19—0.21—0.20
Żegluga 0.21—0.22 VII. em. 0.17
Hoberbusch 5.75
Klucze 0.36
Pustelnik 1.35
Spirytus 1.47—1.45—1.50
Lombard 0.35—0.37

Notowanie giełdy Krakowskiej dnia 11. czerwca 1924 r. według Banku Związku Spółek Zarobkowych, Oddział Katowice.

Bank Przemysł. 0.33
Bank Małopolski 0.90
Bank Zw. Sp. Zarobkow. 4
Bank Ziemski Kredyt. 0.16
Ćmielów 0.67—0.65
Zieleniewski 10.20
Parowoz 0.33
Trzebinia żel. 0.75
Impex 2
Polski Glob 0.33
Górka 17.50
Chodorów 4.20
Siersza Górna. 4.80—4.65
Chybie 6.50
Strug 0.75
Piasecki 0.40
Tepege 2.60
Pokucie 0.45

Nieoficjalne:

Jaworzno 25—18.50
Gazy Wschodnie 12
Gazy Zachodnie 3.20

Notowanie giełdy Poznańskiej dnia 11. czerwca 1924 r. według Banku Związku Spółek Zarobkowych, Oddział Katowice

Bank Zw. Sp. Zarobk. 4.05
Cegielski 0.70
Centrala Skór 2.25
Goplana 1.90
Hartwig 0.45
Iskra 1.25
Lubań Fabr. przetw. ziemn. 57.50
Dr. R. May 21
Płotno 0.40—0.41
Pozn. Sp. Drzewn. 0.90—0.95
Wisła Bydgoszcz 9
Wojciechowo 0.40
Wytw. Chemiczna 0.40

Tendencja bez zmiany.

RYNKI TOWAROWE KRAJOWE. ZIEMIOPŁODY.

Warszawa, 10. 6. Transakcje na giełdzie (w nawiasach ilość tonn) za 100 kg netto franco st. załad. w złotych: żyto kongresowe 118 f (40) 10.56; franco Warszawa: żyto kongresowe 118 f gwarantowane (15) 12.25, owies poznański jednolity (15) 15.85. Tendencja w dalszym ciągu słaba.

BYDŁO.

Bydgoszcz, 7. 6. W tysiącach Mp. za 1 kg. Bydło rogate I gat. 2500, II gat. 1800—2100, cielęta I gat. 2200, II gat. 1640, nierogaczyna I gat. 1760, II gat. 1600—1700, owce I gat. 1800. Spędzono w czasie od 4 do 6 b. m. bydła rogatego 179, cieląt 339, nierogaczyny 508, owiec 39.

TOWARY WŁÓKIENNICZE.

Warszawa, 10. 6. Ceny hurtowe (Tow. Zakł. Żyrardowskich) loco fabryka w złotych. Tkanina obrusowa bielona za metr 47 (160 cm) 7.25, — 49 (155 cm) 7.51, — 50 (143 cm) 7.77, — 50 (155 cm) 8.29, — 55 (145 cm) 9.06, — 55 (155 cm) 9.84. Obrusy odpasowane bielone za sztukę: 47 (140-220 cm) 15.02, — 47 (160-120 cm) 16.83, — 47 (160-250 cm) 19.17, — 47 (160-300 cm) 23.31, — 49 (140-220 cm) 16.32, — 49 (160-220 cm) 18.13, — 49 (160-250 cm) 20.75, — 49 (160-300 cm) 24.60, — 50 (140-220 cm) 17.35, — 50 (140-230 cm) 19.68, — 50 (150-250 cm) 21.24, — 0 160-220 cm) 19.94, — 50 (160-300 cm) 27.19, — 55 (160-220 cm) 23.31, — 55 (160-250 cm) 26.68, — 55 (160-300 cm) 32.12, — 55 (130-300 cm) 34.19, — 55 (180-460 cm) 51.80, — 55 (180-600 cm) 72.52, — 60 (180-300 cm) 25.22, — 66 (160-220 cm) 25.90, — 66 (160-250 cm)

29.53, — (160-300 cm) 35.22, — 66 (180-300 cm) 37.30, — 66 (180-460 cm) 56.98, — 66 (180-600 cm) 77.70.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Tow. Akc. „Reklama Polska“.

Doroczne walne zgromadzenie tej popularnej w całej Rzeczypospolitej instytucji reklamowo-ogłoszeniowej, stwierdziło dalszy rozwój Towarzystwa, wśród którego władz dominują dziennikarze. W sprawozdaniu, zreferowanym przez założyciela — dziennikarza dyrektora T. Pudłowskiego, podkreślona została zasadnicza dążność instytucji, aby po za działalnością pośredniczą w dziale ogłoszeń rozwinąć tak potrzebną dla rozwoju gospodarczego kraju działalność wydawniczą w dziedzinie dokładnie opracowywanych informatorów przemysłowo-handlowych. W roku ubiegłym, pomimo nieprzyjemne warunki wydawnicze, Towarzystwo poszczyciło się może szeregiem niezwykle starannie wydanych książek informacyjnych. W zrozumieniu tych zadań zgromadzenie uchwaliło nie dokonywać żadnych wypłat dywidendowych, lecz całkowity poważny zysk przełać do kapitału obrotowego, aby bez uciekania się do nowych emisji umożliwić instytucji znaczne rozwiniecie działu wydawniczego. Nowoobрани zarząd Towarzystwa tworzą: redaktor Adam Nowicki (prezes), dziennikarz Tadeusz Pudłowski (vice-prezes) pp. J. Kowalski (dyrektor finansowy), J. Lubicki (dyrektor administracyjny), B. Konopiński (dyrektor oddziałów Towarzystwa). Do Rady Towarzystwa należą między innymi: redaktor Zdzisław Dębicki „Tygodnik Ilustrowany“ i redaktor Wincenty Trzebiński („Kurjer Warszawski“).

Ucieczka kapitału obiegowego przed inflacją i jej skutki.

Inflacja w początkowej swej fazie pomnażała pozornie kapitał obiegowy i powodowała obfitość gotówki. Jednakże stała zwyczajka cen towarów niereglementowanych jak i tych, które mimo reglamentacji pokryjono handlowano, powodowała, że kredyt ustął. W pewnej mierze przyczyniła się do tego i niepewność losów wojny. Z drugiej strony musiał zanik kredytu powodować w bankach, przemysle i handlu sztucznie nadmiar kapitału obiegowego. Konsument, na którego spływały ostatecznie korzyści w stosunkach kredytowych, stracił i pod tym względem najważniejszą ze zdobyczy ekonomicznych wieków ostatnich. Niewątpliwie warunki takie powodujące pozornie obfitość kapitału obiegowego, maskowały w pewnej mierze fakt, że państwo wyczerpywało szybko zasoby społeczeństwa. Niepewność warunków powodowała, że skupowano wiele towarów, których konsumpcja mogłaby być przydzielona dopiero w przyszłości nieraz bardzo dalekiej, lokując w nich owe zasoby. Jednakże dopiero w chwili, gdy ogół społeczeństwa poznał, że inflacja niszczy kapitał obiegowy i nim nauczono się zżęcznie uchylać się od podatku tego lub przerzucać na innych ciężar skutków deprecjacji walutowej, rozpoczęło się coraz paniczniejsze lokowanie swych zasobów w przedmiotach konsumpcji np. meblach, kosztownościach, obrazach, odzieży, żywności, pozatem w kapitałach stałych, często nie tylko nieprzynoszących korzyści, ale wymagających nakładów, na przykład, domach, akcjach itp., dalej we walutach obcych i przez usuwanie swych zasobów z kraju zagranicę.

Pożytek kapitału obiegowego polega na jego zużyciu; im szybciej kapitał z rąk rąk przechodzi, im szybciej ulega przetworzeniu materialnemu jak i zwiększeniu wartości zaspakajając potrzeby, tem jest pożyteczniejszy. Pamiętać należy nam, że każdorazowe zużycie kapitału niszczy go

Od 1. maja 1924 ustanawia się w obrocie czekowym P. K. O. najwyższą stawkę przekazów P. K. O. na złotych 1000—.

Na miejscowości, gdzie znajdują się Oddziały Banku Polskiego, wystawić można przekazy w nieograniczonych wysokościach.

tylko w pojęciu ekonomicznym, daje zato nowe wartości. Tak np. bawełna póki nie jest przerobiona, jest martwym nieużytecznym kapitałem ruchomym, dopiero zużycie wzgl. przerobienie na przedzę czyni ją użytecznym i daje nową wartość. Przykład ten uwiadcza nam, na czym polega użyteczność kapitału obiegowego, o czym już wyżej wspominaliśmy. Otóż wycofanie kapitałów do przedmiotów konsumpcyjnych a może wcale niepotrzebnych, jest jedynym z źródeł martwoty kapitałów. Często obserwować można było także fakty, że niechętnie albo wcale nie chciano wyzbywać się kapitałów obiegowych, jakkolwiek unieruchomienie ich nie przynosi korzyści. Czyniły to przedewszystkiem osoby, obawiające się strat we warunkach nieznanych. Czasem wywoływały stosunki takie znowuż brak stały towarów na rynku i zwyczaj cen a gdy przyszła waloryzacja cen wytworów przemysłowych, poczęto gwałtownie lokować zasoby w kapitale stałym; wspomniemy tylko haussy na akcje roku zeszłego. Prawda, że miały one także źródło w manipulacjach różnych banków, ale gdyby warunki nie sprzyjały podobnym manewrom, haussy nie przyszedłyby do skutku. Zjawiska te były szkodliwe dla gospodarstwa narodowego; lecz wprost katastrofą stały się lokaty w walutach zagranicznych i usuwanie zasobów zagranicę. Jeśli wspomnimy, że zapas walut obcych w Polsce służących głównie tezauryzacji szacowano w styczniu rb. na blisko 200 milionów dolarów tj. miliard złotych, oznacza to, że społeczeństwo polskie pożyczające na ciężkich warunkach kapitały zagranicą, użyczyło i to przedewszystkiem bogatym Stanom Zjednoczonym miliard złotych polskich bezprocentowo czyli za darmo! Ile przytem na naiwnych fałszerze walut zarobili, to niestety w cyfry ująć nie można. Usuwanie zasobów zagranicę było jeszcze szkodliwsze tem więcej, że powrót takich kapitałów do Polski jest wiele trudniejszy. Smutne jest, że towaryzystwa akcyjne polskim akcjonariuszom nie mogły wypłacać rzekomo choć skromnych dywidend, obce zato towaryzystwa w Polsce dawały poważne zyski. Jednakże nie tłumaczy to tych, którzy lokowali swe zasoby bądź w walutach obcych, bądź zagranicą. W Polsce nie brakowało lokat, tylko nie starano się je wyszukiwać. Reasumując: kapitał obiegowy w Polsce topniał uchodząc bądź do nieplodnej konsumpcji, bądź do kapitału stałego, bądź zagranicę. Nie dziwnego, że w końcu dał się odczuć silny brak kapitału ruchomego, powodujący, że nawet po stabilizacji waluty polskiej, płacono do 5% dziennie!

Jakie skutki wywarł brak kapitału obiegowego? O zwyczaj stopy procentowej już wspomnieliśmy, zważmy obecnie dalsze jego skutki. Przedewszystkiem w stosunku do zaofiarowania pracy, mimo wszystko było mało kapitału stałego. Z tej przyczyny kapitał stały odrzucał nadal poważne zyski, choć nie takie jak ruchomy. Jednakże zauważyć można, że w miarę ucieczki kapitału obiegowego w stały lub zagranicę, płace poczęły okazywać tendencję zniżkową, a towary zwyklowa. Szczególnie po nieudanej próbie naprawy skarbu min. Michalskiego, gdy zaczęły się smutne rzędy p. Jastrzębskiego, nastąpiła nowa fala ucieczki kapitału obiegowego. Stan taki coraz silniej wpływał deprecjonując na place.

(Ciąg dalszy nastąpi).